

Op woensdag 11 maart 2020 vindt de Algemene Ledenvergadering van IVN Baarlo-Maasbree vanaf 19.30 uur plaats in Aan 't Paedje te Baarlo. U bent natuurlijk allemaal van harte uitgenodigd om op deze avond aanwezig te zijn.

Het afgelopen jaar zijn er veel mooie activiteiten geweest, zoals de fietstocht, de excursies, de dagtocht en de winterwandeling. Door op deze avond aanwezig te zijn, laat u zien dat u tevreden bent met de gang van zaken en dat u ons bestuur een hart onder de riem steekt. Mede door de inzet van veel vrijwilligers kunnen we u ook in 2020 trakteren op een gevarieerd jaarprogramma.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering wordt de winnaar van de fotowedstrijd 't Greunste Plaetje 2019 bekend gemaakt. Hij of zij mag een jaar lang de wisseltrofee op een prominente plaats in huis neerzetten. Het Bestuur moedigt u aan, om ook dit jaar weer aan de slag te gaan met het maken met foto's van de natuur tijdens de activiteiten van IVN Baarlo-Maasbree.

Na afloop van het officiële gedeelte van de vergadering, volgt er een pauze en daarna zal Evert Prast een lezing geven over wilde bijen.

De officiële uitnodiging voor deze bijeenkomst ontvangt u tezamen met het ledenblad van maart. Het bestuur wenst u nu reeds een gezellige en leerrijke avond, dus noteer de datum alvast in uw agenda!

Piet, Els, Wil, Anne-Mieke

U kunt weer foto's opsturen voor de fotowedstrijd: "Ut Greunste Plaetje 2019".

Het bestuur stelt elk jaar een prijs beschikbaar onder de leden van IVN Baarlo-Maasbree voor de mooiste foto van het jaar. De winnaar mag de wisseltrofee een jaar lang een prominente plek in huis geven. De foto moet gemaakt zijn tijdens één van onze excursies of tijdens een andere activiteit die IVN Baarlo-Maasbree organiseert. Ieder jaar zal tijdens de Algemene Ledenvergadering de prijswinnaar bekend gemaakt worden. Heeft u een foto gemaakt waarvan u denkt dat deze een kans maakt om de prijs te winnen, stuur deze op.

De foto's kunnen gestuurd worden naar:

IVN-baarlo-maasbree@hotmail.com onder vermelding van: 'Fotowedstrijd 2019' en de betreffende activiteit.

Er zijn dit jaar al enkele mooie foto's ingestuurd!!!

Voorjaarscursus Vogelherkenning van Vogelwerkgroep 't Hökske (1995-2020)

In maart start Vogelwerkgroep 't Hökske met de Voorjaarscursus Vogelherkenning.

In deze cursus krijgt u informatie over een 50-tal soorten vogels die we dit voorjaar kunnen aantreffen rondom ons huis, in bos en heide maar ook in de weilanden en akkers van Noord-Limburg.

Tijdens een 3-tal avonden in Horecacentrum de Sevewaeg zal in beeld en geluid uitleg gegeven worden over de diverse soorten die we in het voorjaar tegenkomen. Daarnaast wordt er ook 3 maal een excursie in de natuurgebieden Mariapeel bij Helenaveen, NP de Maasduinen en Vlakbroek nabij Koningslust georganiseerd. Eventueel gaan we de grens over in de omgeving van de Wittsee in het Nettetal.

De theorieavonden starten vanaf 20.00 uur bij de Sevewaeg op maandag 16 en 30 maart en 20 april. De excursies zijn op zondag 22 maart, 19 april en 10 mei van 8.00 tot 12.00 uur. de complete cursus kost € 35,00.

Meer informatie via info@vogelwerkgroephokske.nl

of bij Jan Peeters 06 1120 3333.

Een recordaantal deelnemers zag afgelopen weekend tijdens de Nationale Tuinvogeltelling opvallend veel pimpelmezen. De mees met het blauwe petje eindigde daardoor op de derde plek, achter de huismus en koolmees. In de zomer werden al forse aantallen pimpelmezen gemeld en dat is nu goed terug te zien in de Tuinvogeltelling. De vink, vorig jaar goed voor een derde plek, zakte naar plaats 7.

Ruim 90 duizend mensen telden in totaal meer dan 1,5 miljoen tuinvogels. Dat zijn bijna 13 duizend tellers meer dan vorig jaar. Pimpelmezen hebben een goed broedseizoen doorgemaakt in Oost-Europa en in combinatie met voedselgebrek daar verblijven veel mezen deze winter in de Nederlandse tuinen. Dat was terug te zien in de Nationale Tuinvogeltelling. Waar voorgaande jaren gemiddeld tussen de 2,5 en 3 pimpelmezen in de tuin werden geteld, zitten er dit jaar per tuin gemiddeld meer dan 3 pimpelmezen. Daarmee blijft de pimpelmees de merel voor, die op de vijfde plek eindigde. Het aantal merels, nog steeds niet helemaal gevrijwaard van het usutuvirus, bleef min of meer stabiel ten opzichte van vorig jaar.

Vorig jaar maakte de vink de top drie compleet, na de huismus en de koolmees. Dit jaar heeft de vink een paar plaatsjes moeten inleveren. Waar vinken vorig jaar nog door de sneeuw richting de tuinen werden gedreven, lijken ze nu het bos te verkiezen boven de meer stedelijke omgeving. Door het milde winterweer is er voor vinken ruim voldoende voedsel in de bossen te vinden. Daardoor laten ze tuinen voorlopig links liggen. Door het zachte winterweer werden ook opvallend veel insecteneters als de tjiftjaf en zwartkop gemeld; soorten die normaal gesproken bij kouder weer afzakken richting België en Frankrijk.

Evenals voorgaande jaren is de huismus weer veruit de meest getelde soort. De huismus wordt in minder dan de helft van de tuinen waargenomen, maar omdat mussen in groepen leven, zijn ze qua absolute aantallen het vaakst gezien. Nummer twee is de koolmees, die in meer dan acht van de tien tuinen werd geteld. De pimpelmees eindigt op plek drie.

Dit is de top tien van de Nationale Tuinvogeltelling 2020. Tussen haakjes de notering tijdens de Tuinvogeltelling van vorig jaar:

1. Huismus (1)	2. Koolmees (2)
3. Pimpelmees (5)	4. Kauw (6)
5. Merel (4)	6. Vink (3)
7. Turkse tortel (7)	8. Houtduif (8)
9. Roodborst (9)	10. Ekster (10)

Het grillige jaargetijde

De winter is het jaargetijde met in de regel veel kou en sneeuwval. Maar dit weertype kan ook heel anders uitvallen zoals de winter waarin we nu leven. Wij mensen kunnen ons snel aanpassen. We pakken een dunnere jas en we zetten de verwarming niet zo hoog meer. Voor velen is dit aangenaam. In de dierenwereld kan dit toch anders, ongunstiger, uitvallen. Bij voorbeeld: de egel, we zien hem in de zomer lopen door het gras en in de tuin tussen de planten. Hij scharrelt hier zijn kostje bij elkaar zoals wormen, insecten, vruchten, zaden. Hij is een veel-eter. In de winter legt hij zich te rusten tussen boombladeren of in een nest dat hij zelf gemaakt heeft. Nog beter in een egelhuis, dat dierenliefhebbers voor hem gemaakt hebben. De lezer zal wel begrepen hebben, dat de egel in winterslaap gaat. De winter van nu wordt gekenmerkt door een relatief hoge temperatuur en de egel merkt dat. Hij wordt vroegtijdig wakker en gaat naar buiten op zoek naar voedsel. Maar het voedsel is er niet. In de winter groeit immers weinig. Het is een stille tijd. Voor de egel kan dit funest zijn. In het ergste geval sterft hij van de honger.

Wij kunnen het beestje helpen door hem voer te geven. Kattenvoer, meestal in blik is ideaal voer voor hongerige egels. En je helpt het beestje daarmee de winter door. Is ook goed voor het behoud van dit beest, want er worden al sowieso duizenden door auto's doodgereden.

Piet

Beste deelnemers van diervriendelijk tuinieren,

Het is enkele maanden geleden dat de vlinderborden zijn uitgereikt voor de diervriendelijke tuinen. De tuinen zijn in de winterstand en dat betekent niets doen en de planten en bloemenresten aan de dieren laten. Schimmels en wormen gedijen onder bladafval, egels en vogels leven van de wormen en zaden van de bloemen en vinden een schuilplaats in takkenrillen. Ook in de winter een levende tuin, al is dat minder zichtbaar dan in andere jaargetijden. Wij, als kartrekkers van de campagne, hopen dat jullie daarom de neiging tot opschonen kunnen onderdrukken! :-)

Verschillende deelnemers hebben aangegeven dat ze een terugkom avond zouden verwelkomen en misschien zijn er meer deelnemers die dit ook zinvol vinden. Jullie zijn daarom van harte welkom op 20 februari om 20.00 uur in het IVN gebouw in Helden

Als jullie vragen of wensen hebben laat het ons van te voren weten zodat we dat die avond kunnen meenemen.

Met vriendelijke groet,
het campagne team: Gertie, Els Miriam en Ria.

Natuurvaria met een knipoog naar Gerda

Op woensdag 22 januari waren 15 mensen in 't Paedje aanwezig om even stil te staan bij het overlijden van onze IVN-er in hart en nieren: Gerda van de Schoor deze week alweer één jaar geleden.

Gerard had een mooie presentatie met foto's en ingescande dia's van Gerda en Bert gemaakt en zo blikten we een kwartiertje terug op het leven van deze natuurmensen pur sang.

In de pauze was er koffie en vlaai en daarna gaven Jan en Riek een prachtige lezing.

Ze namen ons mee naar de tuin van Gerda en naar veel andere plekken die Jan en Riek indertijd ook samen met Gerda en Bert bezochten. Het viel ons op dat Jan veel soorten besprak die ook in de presentatie van Gerard te zien waren. Zoals de Koninginnenpage, de grootste en mooiste dagvlinder van ons land. Gerda had deze vlinder elk jaar in de tuin. De van Gerard afkomstige rupsen werden gevoerd met het loof van worteltjes. De rupsen gingen zich verpoppen en na de winter kwamen de prachtige vlinders tevoorschijn. Volgens Gerard legt het vrouwtje haar eitjes op (Wilde) Peen, maar ook op Venkel, Dille en Wijnruit.

Jan had nog meer leuke waarnemingen gedaan in de tuin van Gerda, natuurlijk de orchideeën die ooit met een vracht aarde waren meegekomen en een van de pronkstukken waren. Maar ook de Rotsheidewants en de Rododendroncicade en de Gewone kameleonspin werden waargenomen. De tuin was eveneens een paradijsje voor de vogels: Koolmees, Merel, Lijster, Kneu; ze zaten er allemaal. Ook Kauwtjes en Houtduiven kwamen aanvliegen, maar van deze soorten was Gerda niet zo gecharmeerd. Ze pikten het voer weg van de kleintjes.

Bij het trapje in de schaduw stonden veel leuke mosjes: Gezoomd Vedermos, Gerimpeld Boogsterrenmos, Gesnaveld Klauwtjesmos en ook het Gewoon Haakmos en het Groot Laddermos was aanwezig.

Op hun excursies door het Dubbroek deden ze eveneens leuke waarnemingen: de Kleine Nevelboktor, de Bosbijvlieg en de Wantssluipvlieg, de Koperuil (nachtvlinder) de Blauwe glazenmaker (libel) en de Struiksprinkhaan (in die tijd nog een bijzonderheid, tegenwoordig zeer algemeen voorkomend).

Op hun tochten door de Lieropse Heide en de Herbertusbossen zagen ze: de Stekeltrilzwam, de Holsteelboleet, de Spekzwoerdzwam, de Dennenvoetzwam (waarbij Gerda altijd de Latijnse naam Phaeolus schweinitzii uitsprak), de Zwarte Heidelibel (vorig jaar nog slechts enkele exemplaren, in de tijd met Gerda en Bert vele honderden).

Ook de Levendbarende Hagedis was indertijd nog veel talrijker aanwezig. Tot slot gaf Jan uitleg over de manier waarop nachtelijke inventarisaties worden gedaan. Er wordt een laken gespannen tussen een buizenframe en daarvoor hangt een lamp (je hebt hiervoor stroom nodig, dus dit kunstje kan je niet midden in het bos uithalen, tenzij je een accu of aggregaat gebruikt). Je kunt ook gaan stropen; met een mengsel van stroop, overrijpe bananen en ander rottend fruit gemengd met een scheutje rum. Dit mengsel smeert je op een boomstam en dan maar wachten op de nachtvlinders die op dit smeersel afkomen. Jan en Riek gebruiken beide methodes, waarbij Riek verantwoordelijk is voor het smeersel.

Enkele soorten die gezien en gefotografeerd zijn: Eikenstelmtot, Egale vlakjesmot, Meriansborstel, Braamvlinder, Vuursteenvlinder en Groot avondrood; met een vleugellengte van 28-33 mm. en als waardplant vooral Wilgenroosje, maar ook wel verwante soorten zoals Bastaardwederik.

Rond 22.00 uur gingen we met een goed gevoel huiswaarts. Het was fijn om samen met enkele mensen uit haar straat nog eens stil te staan bij Gerda en samen met Gerard en met Jan en Riek haar passie en onze passie voor de natuur met deze mooie beelden te delen.

Voor mij voelde het alsof ze er nog een beetje bij was.

Lezing over de das en het werk van de dassenwerkgroep

Op vrijdag 14 februari organiseert Kring Venlo van het Natuurhistorisch Genootschap een lezing over de das en over het werk van de dassenwerkgroep in Limburg. De lezing wordt gegeven door Jan Baars, een specialist met enorme kennis en ervaring over het leven en gedrag van dit prachtige zoogdier. Met prachtig beeldmateriaal neemt hij ons mee in de verborgen wereld van de wondermooie das. De lezing begint om 19.30 uur en wordt gegeven in Grand Cafe De Maagdenberg, Maagdenbergplein 11, te Venlo en is voor iedere natuurliefhebber vrij toegankelijk. Vondst van dode dassen

Het gebeurt wel eens, dat er in de natuur door voorbijgangers dode dassen worden gevonden. Enkele weken geleden waren dit 2 dode dieren die door een aanrijding om het leven waren gekomen. De dassenwerkgroep van Peel&Maas is zeer geïnteresseerd in het wel en wee van de dassen in onze gemeente, ook als ze dood zijn. Ze wil vooral weten, welke de oorzaak is van het overlijden van een das. Zij vragen dan ook aan de vinder van een dode das, waar het beest ligt en mogelijk wat er mee gebeurd is. Degene, de wandelaar die de dode das vindt, wordt verzocht dit aan een medewerker van de dassenwerkgroep door te geven.

Het aangeven van de vindplaats van de dode das kan het beste door gegeven worden aan Piet Mölling die de adressen en telefoonnummers van alle leden van de dassenwerkgroep beschikbaar heeft. Hij weet ook, welk lid van de groep het dichtst bij de vindplaats woont.

Tel nr. Piet Mölling 077-3547179; Mobiel 06-40479619.

Bedankt voor jullie medewerking en we hopen dat we zo weinig mogelijk dode dassen vinden.

De teloorgang van de natuur

Voor de zoveelste keer las ik in de krant dat Nederland in vergelijking met andere Europese lidstaten er het slechtst uitkomt als het om de kwaliteit van de natuur gaat. De slechte resultaten komen uit metingen in 52 ecosystemen, waarvan er slechts 6 gunstig aan toe zijn. Van 6 ecosystemen laten de metingen zeer ongunstige resultaten zien.

Ecosystemen die gemeten worden kunnen heel divers van karakter zijn en als zodanig van elkaar verschillen. Om een paar te noemen: duinen, bossen, heide, rivieren, riviermondingen, vennen, veengebieden etc.

De “armzalige” toestand van de natuur in ons land en de verdere achteruitgang daarvan is het gevolg van de overmaat aan stikstof die uitgestoten wordt.

In ons land bestaan er grote verschillen in uitstoot van stikstof en ammoniak als je de regio's bekijkt.

Wij, inwoners van Noord-Limburg zitten bepaald niet gunstig wat de hoeveelheid stikstof die over ons heen komt, betreft. Met name in het Peelgebied hebben we te maken met de grootste neerslag in Nederland. Dit wordt uitgedrukt in aantallen mol. Voor de Peel is dit circa 4000 mol. De voornaamste oorzaak van de neerslag is de intensieve veehouderij. Andere gebieden in Limburg liggen wat stikstofneerslag betreft tussen 700 en 1500 mol.

Naast de landbouw, met een berekende uitstoot van stikstof 46 %, zijn er meerdere oorzaken van de achteruitgang van de natuur. Om er enkele te noemen: de verdroging in natuurgebieden die al jaren achtereen aan de gang is als gevolg van de ontwatering in de landbouw en niet te vergeten de geringe regenval in de laatste tijd.

De achteruitgang van de kwaliteit van land, water en lucht heeft zijn invloed op dat wat loopt, vliegt, kruipt en zwemt. Er is al veel dierlijk leven verdwenen!

Van de zoogdieren zijn de boommarter en het hermelijn, alsmede de franjestaart(vleermuis) verdwenen. Van de vissen de bittervoorn, de modderkruiper, bastaard- en poelkikker ook verdwenen.

Met de vlinders gaat het ook niet beter. Men geeft vaak het ongunstige weer de schuld. Men kan stellen, dat de hele insectenwereld zware klappen krijgt van de slechte lucht waarin ze moeten leven. En niet te vergeten de voor insecten giftige chemicaliën die her en der verneveld worden.

Veel mensen hebben een zwak voor vogels. Gaat het goed met de vogels? Nee! Een aantal soorten zie je niet meer, te weten klapeter, ortolaan, duinpieper. Waar het slecht mee gaat: blauwe kiekendief, strandplevier, zomertortel, ransuil, kuifleeuwerik, grote karekiet, paapje, Europese kanarie, grauwe gors, matkop, grutto, patrijs, korhoen.

Positieve ontwikkeling, groeiende aantallen en broedgevallen: zeearend, kraanvogel, enkele ganzensoorten, kerkuil, ijsvogel, groene specht, kleine bonte specht.

Zoals men kan lezen hebben we het tot nu toe gehad over klimaat en als gevolg over de miserabele natuur waarin we leven. Veel mensen gelukkig zijn het zat en willen verbetering, herstel van de natuurwaarden die er vroeger waren. De eerste stappen zijn al gezet. Het is een hele klus met ook veel lieden die het er niet mee eens zijn, dat ze bepaalde zaken moeten inleveren vooral als het om hun geld gaat. Toch zullen we, willen we onze planeet voor ons nageslacht behouden, het roer moeten omgooien en ons een andere leefwijze aanmeten.

Voor onze vereniging is dit in overeenstemming met de doelstelling. We zijn al een stuk verder, omdat natuur en de ontwikkeling ervan de kern is van onze activiteiten.

Kunnen we over bovenstaande met elkaar praten om te komen tot daden, activiteiten?

Piet

Verslag vogelwandeling in het Vlakbroek

Ik ben vandaag wat aan de late kant en als ik buiten kom, zie ik dat de autoruiten behoorlijk onder het ijs zitten. Een kleine tegenvaller, ook dat nog, snel krabben en richting parkeerplaats bij de Rabobank.

Er staan al 3 mensen klaar om te vertrekken en inmiddels is de voorruit van de auto ontdooid en is het zicht prima zodat we op pad kunnen gaan.

De zon komt langzaam te voorschijn en als we bij het Vlakbroek arriveren, staat Jan Peeters al te turen met zijn verrekijker.

Onderweg zien we nog een groene specht in de berm op zoek naar wat lekkers en Jan heeft al enkele putters en groenlingen gespot in de hoge bomen langs de kerk van Koningslust.

We gaan vandaag speciaal op zoek naar sijsjes en naar de zwarte specht, de rest is bijvangst volgens Jan. De sijs is een wintergast en in dit jaargetijde foerageren ze vaak met tientallen op de elzenpropjes. De zwarte specht is een standvogel en we verwachten zijn baltsroffel en baltsroep te horen. Jan vertelt van het 25-jarig bestaan van Vogelwerkgroep 't Hökske dit jaar en over de activiteiten die zijn club onderneemt. Hij weet ook te vertellen dat er hier in het Vlakbroek vorig jaar met succes een kerkuil heeft gebroed in een kast die door vrijwilligers is opgehangen.

Tegen 9.00 uur lopen we het Vlakbroek in en bij de vijver zien we wilde eendjes en meerkoeten. De wilde eend is één van de bekendste watervogels. Naar schatting leven er tussen de 200.000 tot 300.000 broedparen in ons land. Ondanks dat je wilde eenden nog steeds overal kunt tegenkomen, neemt de soort al enkele decennia af.

Zo is 2020 uitgeroepen tot 'Het jaar van de Wilde Eend'

en wil de Vogelbescherming en Sovon Vogelonderzoek Nederland, aandacht voor deze vogel vragen en proberen te achterhalen hoe het komt dat deze soort in aantal afneemt.

Het is nog stil in het natuurgebied en we genieten van de zon die door het hoge riet schijnt. Ook de zwarte elzen met hun langwerpige zaden en elzenpropjes steken mooi af tegen de opkomende zon.

Al snel horen we de sijsjes; ze zingen onophoudelijk, hoog boven in de elzen. Het lijkt wel een beetje Chinees, hun taaltje.

9

Jan pakt de telescoop en we genieten van de kleuren van de mannetjes. We lopen verder en tot ons genoegen zien we een stuk landbouwgrond dat een tijd geleden is omgevormd tot nieuwe natuur, dat is de toekomst! Dan horen we een doffe, harde roffel: de zwarte specht! Het is de manier waarop de spechten in deze tijd van het jaar hun territorium afbakenen. Een stukje verder zien we enkele staartmeesjes die capriolen uithalen om hun kostje bij elkaar te scharrelen.

Op sommige stukken is het behoorlijk drassig een enkele keer zakken we weg in de modder, maar gelukkig weten we ons staande te houden. We komen bij de Everlosebeek die door het Vlakbroek loopt en we horen en zien de goudvink. Op een plek langs de beek is het talud afgeschraapt, zodat er een mooie wand is ontstaan. We zien hier duidelijk een nestgang van de ijsvogel, helaas is de bewoner niet thuis vandaag.

Een stuk verder ligt een ven in het riet verscholen, we zien de grote zilverreiger, grauwe gans en we horen de wintertaling. Ook de rietgors komt vanuit het riet omhoog en zit in het zonnetje op een rietstengel, Jan krijgt hem mooi in het vizier. Het wordt al drukker nu, het loopt tegen kwart voor elf. Wat ons opvalt zijn de vele grote loslopende honden. We hopen maar dat die geen ree ontdekken. Er zijn ook echte natuurliefhebbers onderweg, die de schoonheid van hun omgeving weten te waarderen.

Wat hebben we vandaag allemaal gezien en gehoord?

Huismus, vink, zwarte kraai, putter, sijs, merel, ringmus, buizerd, blauwe reiger, grote zilverreiger, grote bonte specht, roodborst, rietgors, wilde eend, meerkoet, zwarte specht, sijsje, grauwe gans, kolgans, wintertaling, nijlgans, spreeuw, aalscholver, houtduif, pimpelmees, koolmees, ekster, groenling, goudvink, gaai. In totaal zo'n 30 soorten gespot deze ochtend, met dank aan Jan Peeters onze gids en vogelaar van vanmorgen! Els

10